GÜNAYDIN
usturа 21
SAHNE
Bunca yıl emek verdik, bunu erbabı anlar,
Biledik usturayı, gelsin yobaz sakallar .
-Berber Sıktı Sakalet-

Fıkralar

AMAN ANLAMASINLAR

İki Amerikalı turist Napoli'deydiler. Biri öbürüne,

-Aman, sıkı pazarlık etmeden, sakın birşey satın alma! dedi.

Arkadaşı

-İtalyanca bilmem ki. dedi.

-Olsun. Satıcı ne söylerse söylesin, hiç olmazsa, hayır anlamına başını salla!

-Neden?

-Yahu, pazarlık etmezsen turist olduğunu anlar, kazıklarlar...

●

İKİ AVCI

İki arkadaş avlanmaya çıkmışlardı. Birinin termosunda kahve, öbürününkinde de şarap vardı. Termosu şarap dolu olan sık sık içiyordu. Bu sırada tek başına uçan bir ördek gördüler. Kahveyi içen avcı tüfeğini doğrulttu, ateş etti, ama ördeği vuramadı. Öbürü ateş etti, ördek yere düşünce, arkadaşı,

-Bravo, dedi, ilk atışta vurdun.

-Zor birşey değil ki, dedi, böyle sürüyle uçuşan ördeklere ateş edince, nasıl olsa içlerinden biri vurulur elbet...

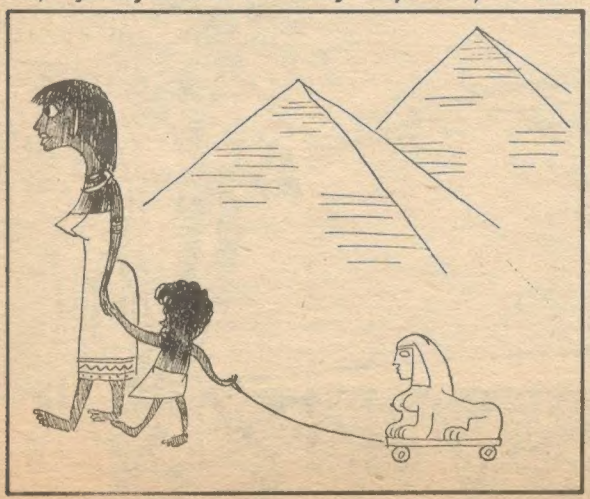

SAVUNMA

Yargıcın, bir diyeceği olup olmadığı sorusuna sanık şöyle dedi:

-Tanığın sözlerini kabul etmiyorum. Sözde, beni hırsızlık yaparken görmüşmüş. O, bir kişi... Ben size beni görmemiş olan yüz tanık getirebilirim.

●

İYİ EŞ

Erkek, saatine baktı: Dokuza yirmi var. Çarçabuk giyindi, kahvaltı bile etmeden sokağa fırladı. Soluk soluğa yokuşun ortasına gelmişti ki, karısı pencereden yüksek sesle bağırdı:

-Şekerim, boşu boşuna acele etme! Bu gün pazar, nasıl olsa daire kapalıdır.

●

ÜZÜLME

Erkek, karısına çıkıştı:

-Köpeğin tüylerini benim tarağımla taramışsın...

Karısı,

-Üzülme şekerim, dedi, tarağı yıkadım da öyle taradım.

Başyazı

İLMİN IŞIĞINDA

Yazan: Prof. Tosun, okuyanlar sağolsun

Recep Bey'in iddiaları hiç de yerinde değildir. Çünkü fotoğraflar net olmazsa resimdeki eşya ve kişiler iyi seçilemez. Niçin ille de Mercimek sokağına gidiliyor? Ayrıca eğer çay içilecekse demli olmalıdır ki gerçekler gün ışığına çıksın. Anastas mum satsana ve hangi taş sert ise başını oraya vurabilir dostlarımız. Ancak, değil mi ki İstanbul'dan tramvaylar kalktı, işte o kadar... Bu bakımdan anayasayı savunmak yurttaşın görevidir. İnanmayanlar için adalet kapısı açıktır. Esasen, pahalılık günden güne artıyor. Bu ne demektir? Bir açıklama zorunlu olur kanısındayım. O hâlde herkes için geçerli olan bir birliktir. Bu hakikat karşısında şapkamı çıkarırım. Merhaba Mustaabey... Peki, Anaksogoras'ı biliyor musunuz? Çok iyi, ben de bilmiyorum. En güzeli 'Akşam oldu yine bastı kareler' türküsüdür. Santrafor üzerinde bu kadar çok durulmasın. İşte size lâyık olduğunuz cevap... Yoksa terbiyem müsait değil. Candan tebrik ederim, daha büyük başarılar dilerim. Camlı masaların temizlenmesi elbet daha kolaydır. Şunu bilsinler ki, ne kadar çok bilirsen o kadar iyidir. Taze ekmek yemeyin, midenize oturur. Garson, beye bir tirbişon getir, hayır mişon değil... Her zaman söylerim, yine de söyliyeceğim: Lütfen satinize bakar mısınız?.. Arkadaşlar! Çok gürültü oluyor.. Rica ederim söyleyiniz, insaflı bir hareket midir bu?

Kendisini, iddialarını isbata dâvet ediyorum. Evet, hiçbir zaman inkâr etmedim; ülser olduğumdan beri mazi midemde bir yaradır. İşte bu sebepledir ki biz, unutulmuş dâvaların arkasından koşuyoruz.

Şu noktaya özellikle dikkat etmelidir ki, bu nokta, ama ne nokta!...

Arkası: gelmez bitürlü.

HAYVANLAR

İki genç yeni evlenmişlerdi, ama evde işler pek yolunda gitmiyordu. Hele bir gün kadın kocasının yüzünü gözünü tırmalayınca, adam dayanamamış ve kadını bir güzel pataklamıştı.

Kadın ağlaya ağlaya karakola gitti, az sonra da koca yakalanıp getirtildi. Koca, tırmık izlerini göstererek karısını niçin dövdüğünü anlattı. Ara bulmak isteyen komiser,

-Canım, dedi, tırmalıyor diye bir kediyi dövmek mi gerekir?

Koca itiraz etti:

-Yanılıyorsunuz komiser bey, benim döğdüğüm bir kedi değil ki... Bir inek, inek...

BİR SİZDEN

APTALLIK

İspanya Kralı V Lui'nin saray soytarısı, kendince aptallık yapanların adlarını, bir özel defterine yazar, Kral da zaman zaman bu defterdeki adları okur, eğlenirmiş.

V. Lui, çok büyük para vererek seyisini Arabistan'a cins at almaya yollayınca, soytarı, özel defterindeki aptallar listesine büyük harflerle Kralın da adını yazar. Kral yine bir gün, soytarısının defterini karıştırırken aptallar arasında kendi adını da görünce kızar, soytarısını çağırtıp,

-Ne diye benim adımı yazdın? diye sorar.

Soytarı,

-Haşmetlim, der, bir seyise o kadar çok para verip at almaya göndermekle büyük yanlış yaptınız. Çünkü o seyis bir daha geri dönmez... der.

-Ya dönerse...?

-O zaman da, sizin adınızı siler, yerine onun adını yazarım.

BUYUK SIR

İkinci Dünya Savaşı sırasında Lord Halifax, İngiltere'yi temsil ederek Amerika'ya gelmişti. Kendisine, Amerika'nın en gizli silâhları, müstahkem mevkileri, savaş planları bile gösterilmişti.

Döneceğine yakın günlerde, Annapolis'teki otelinden bir sabah erkenden yürüyüşe çıktı. Bir süre sonra yoluna çıkan bir nöbetçi onu durdurdu ve ilerisinin yasak olduğunu söyledi. Lord Halifax kendini tanıttıysa da boşuna... Nöbetçiye,

-Ama dedi, ben sizin bütün gizli silâhlarımızı, müstahkem mevkilerinizi bile gördüm. Onlardan daha gizli burda ne olabilir?

Nöbetçi,

-Senin gördüklerin de sır mı sanki, dedi, içerde ordu futbol takımı gizli antrenman yapıyor bu haftaki maçı için... Kimseyi bırakamam...

YOKTUR!

Ağaoğlu Ahmet Bey'in elyazısı çok karışıkmış, zor okunurmuş. Tan Gazetesine yazdığı yazıdaki bir kelime de okunamıyormuş. Mürettipler, müsahhihler okuyamamış, yazarlara gösterilmiş, onlar da okuyamamışlar. Sonunda kendisine götürdüler! Ağaoğlu Ahmet yazısındaki okunamayan kelimeye bakmış, bakmış kendisi de yazısını okuyamayınca işin içinden şöyle çıkmış:

-O kelime yoktur!

NERDE KAZANÇLI

Muhasebeye bir memur alınacaktı. Sınava giren çok güzel bir kıza sordular

-Bir insan, 15 lira 25 kuruşa aldığı bir şeyi 10 lira 75 kuruşa satarsa, kazançlı mıdır, zararlı mıdır?

Uzun uzun düşünen güzel aday cevap verdi:

-Liralarda zararlı, ama kuruşlardakazançlıdır.

BAŞKASI OLSAYDIM!

Abdülhak Hamit, genç ve güzel bir hanımın ziyaretine gitmiş, uzun süre salonda bekledikten sonra gelen hanım,

-Af buyurun, sizi beklettim, demiş, üç gündür hasta yatıyordum. Kalktım da geldim. Başkası olsaydı, yataktan çıkmazdım.

Hamit, üzüntüyle,

-Vah vah, demiş, keşki ben başkası olsaydım.

ÇİVİ GİBİ

Sakallı Celâl'in de bulunduğu bir toplulukta, ordakilerin tanıdığı bir müsteşardan konuşulurken, Sakallı Celâl,

-Çivi gibi adamdır... demiş.

BİR BİZDEN

Sıska ve hastalıklı olan müsteşara "çivi gibi" denilmesine şaşanlara Sakallı Celâl,

-Yanlış anladınız, demiş, çivi gibi demekle sağlam adam demek istemedim, yani kafasına vurulmadan vazifesini yapmaz demek istedim...

ÖYLEYSE

İnceliği ve terbiyesiyle tanınmış Recaizade Ekrem Bey Danıştay'da genç bir memurken bir gün Cevdet Paşa'yı ziyarete gitmiş. Paşa'nın evde olduğunu çok iyi bildiği halde kapıyı açan uşak,

-Paşa evde yok! deyince Recaizade Ekrem Bey uşağa,

-Öyleyse, demiş, Paşa'ya benim gelmediğimi söylersin...

- Bu odayı dünyada kiraya veremem. Kocam burda aklını kaçırmıştı ...

JAMES THURBER

(1894-1961)

Birleşik Amerika'nın Ohio eyaletinin Columbus kentinde 1894'de dünyaya geldi. Ohio Üniversitesinde okuduktan sonra gazete ve dergilere yazdı. Sonradan ünlü "Nevyorker" dergisinin yazı kuruluna katılmıştı. Hikâyelerini kendisi resimler, ayrıca karikatürler de yapardı. (USTURA'nın 7. sayısında Thurber'in karikatürleri yayınlanmıştı.) Amerikan mizah yazarları içinde, Thurber'in ünü Mark Twain'den hemen sonra gelir. Çocukken gözleri sakatlandığından özel gözlükler kullanarak, büyük kara kartonlara karikatürlerini çizerdi.

Karikatür ve hikâyelerinde sosyo-psikolojik bir iç anlamı vardır. Thurber'in hikâyelerinde genellikle, çevresindeki şirretliklerden, şamatalardan ürkmüş, sessiz, şaşmış bir adam anlatılır. Bu, geçim koşulları bozuk küçük adamın dramıdır. Şirret kadın, egemen kişilerin yarattığı bir cehennem gürültüsü ve işkencesi ortasında ezik bir adam. (Bu sayfadaki Thurber'in "Ev ve Kadın" karikatürü, bu adamın korku ve dehşetini, ezilip küçülüşünü göstermektedir.)

Thurber'in asıl yaygın ünü hayvan masallarındadır. Onun "Fable"lerinden birini sunuyoruz. Thurber, her fable'inin sonuna bir de "Alınacak ders" eklemiştir

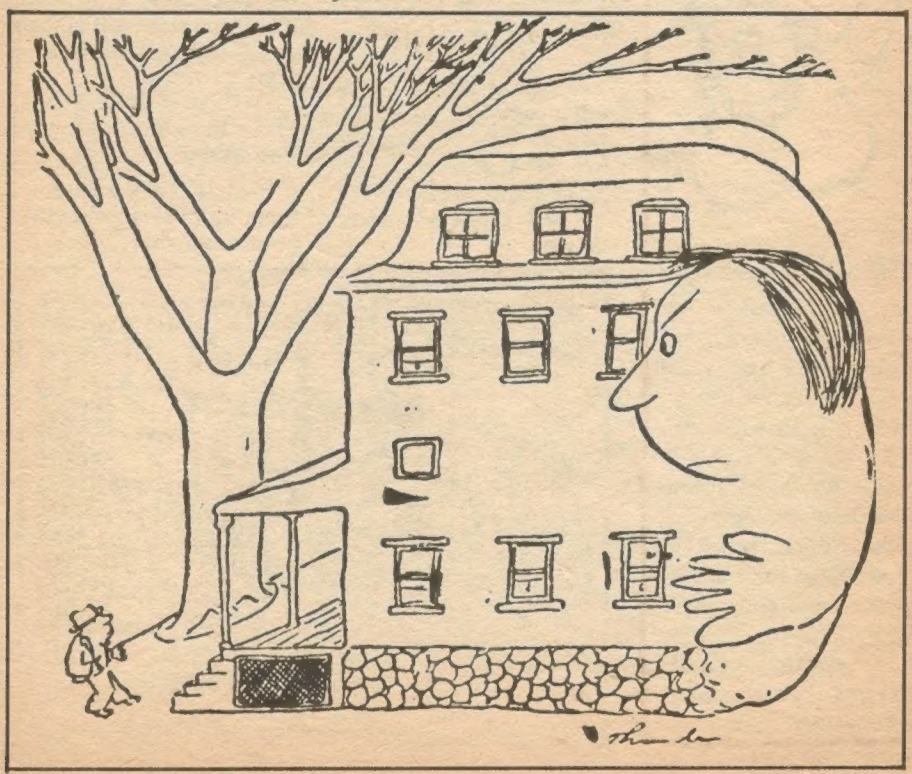

James THURBER den bir hikaye:

Pervane ve Yıldız

Genç, ince, duygulu bir pervane vaktiyle gönlünü bir yıldıza kaptırmıştı. İşi açtığı anası, kendisine öğüt verip, gönlünü bir yıldıza vermektense bir idare lâmbasına vermesi gerektiğini söyledi. "Yıldızlar peşinden koşulacak şeyler değildir" diyordu ana. Babaya gelince, ona göre asıl idare lâmbaları ile ilgilenmek gerekirdi, çünkü idare lâmbaları ile bir sonuca varılabilirdi, halbuki yıldızların peşinde koşmak büsbütün boşunaydı.

Ama oğul, ne anasını, ne de babasını dinledi. Her Allahın akşamı ortalık kararırken yıldızın peşine düşüyor, her sabah gün ağarırken, boşa giden didinmeden yorgun düşüp yuvasına dönüyordu.

Günün birinde babası kendisine : "Aylardır kanadının birini bile olsun yakmadın oğlum" dedi, "Bana öyle geliyor ki bunu hiç bir zaman becheremiyeceksin. Erkek kardeşlerinin hepsi sokak lâmbalarının etrafında dönmekten kanatlarını adamakıllı yaktılar; kızkardeşlerine gelince, onların da kanatları evdeki lâmbaların etrafında dolaşmaktan yandı. Davran artık bakalım, göster kendini artık, yak kanatlarını da hele görelim bir ! Koskocaman pervane oldun daha vücudunda tek bir yanık bile yok! "

Pervane evden çıktı gitti ama, ne sokak lâmbalarının, ne de ev lâmbalarının etrafında dolaştı. Tutup yine, yirmibeş trilyon mil uzaktaki yıldıza ulaşmayı denedi. Yıldıza hiç bir zaman varamıyor, ama her gece yeniden denemesini tekrarlıyordu. Yaşlanıp da saçı sakalı ağarmış bir pervane olunca artık yıldıza ulaştığını hayâl etmeye, kendi kendini buna inandırmaya, üstelik bütün âleme de yıldıza ulaştığını ilân etmeye başladı. Bu, onun kalbini derin ve ihtiyar yaşına kadar devam eden bir mutluluk duyusuyla doldurdu. Ana babası, erkek ve kızkardeşleri ise daha genç yaşlarında yanarak öldüler.

Alınacak ders: Kendini bir inanca bağlayan amacına erişemese bile, o yolda yürüdükçe hep mutluluk içinde yaşar.

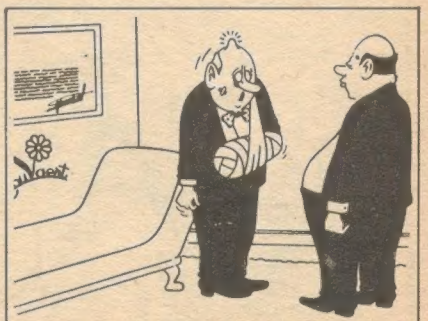

-Düşündüm taşındım doktorcuğum, şu benim mahçupluk kompleksim daha iyiymiş...

Bulgar karikatürcüleri 1969 SERGİSİ

Bogdan Benev

Zdravko Yovçev

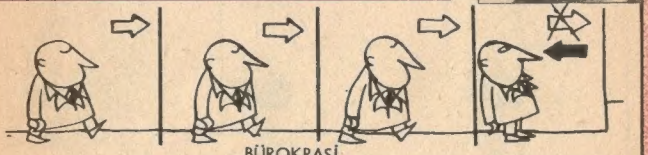

BÜROKRASİ

Georgi Anastasov

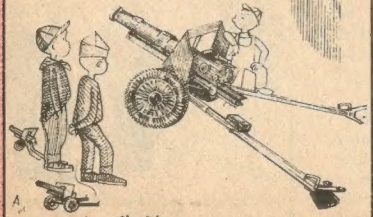

Amerika'da
– Babası milyoner de, sahici top almış oynasın diye...

Vladimir Marinov

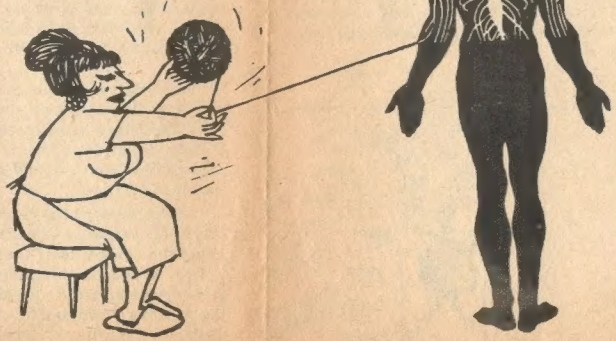

Asen Grozev

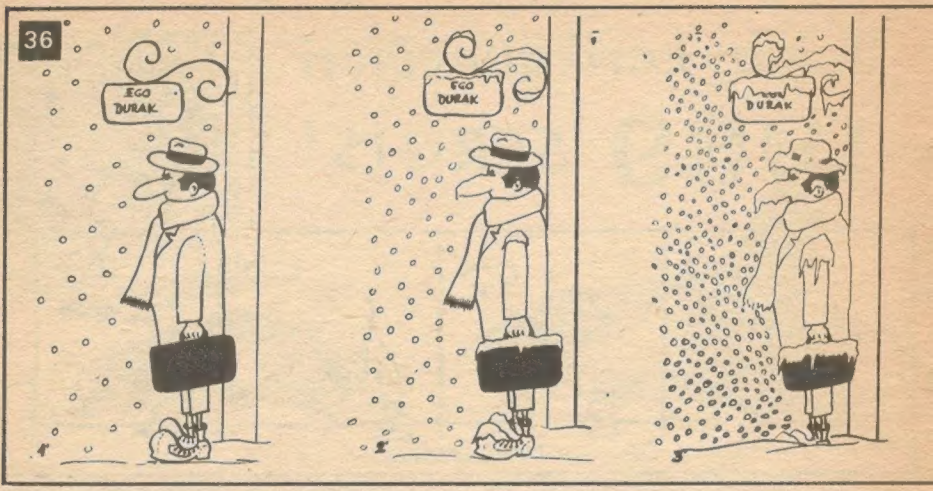

YARIŞMA KARİKATÜRLERİ

Nasrettin Hoca adına düzenlediğimiz yarışmaya gönderilecek karikatürlerin USTURA'nın 21. sayısına kadar yayınlanacağını ve yarışma sonucunu 24. sayımızda ilân edeceğimizi bildirmiştik. Bu yarışmaya umudun çok üstünde, on bini aşkın karikatür gönderilmiştir. İçlerinde gerçekten çok güzel - leri, çok başarılıları vardır. 21. sayıda yarışma karikatürü yayımını sonlandırır - sak, bu çok başarılı karikatürlerin hepsini yayınlayamayacağız ve haksız - lık yapmış olacağız. İşte bu nedenle süreyi uzatıyoruz. Yarışma karikatürlerini 32. sayımıza kadar yayınlayacağı - mızı bildiririz. Süre dolmuş olduğundan karikatür gönderilmemesini rica ederiz.

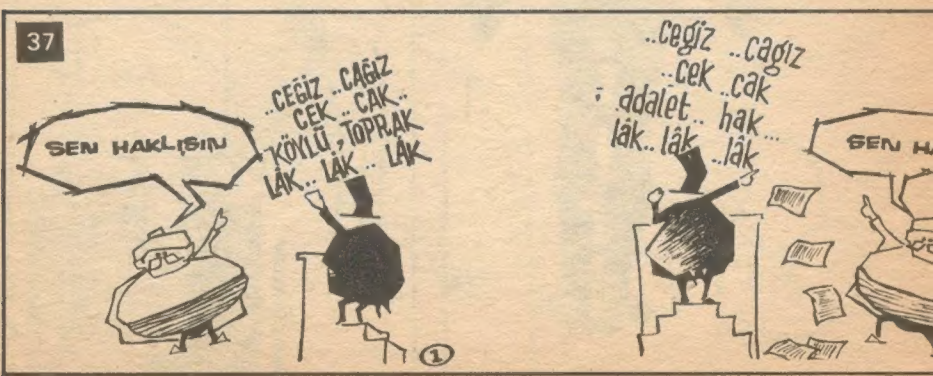

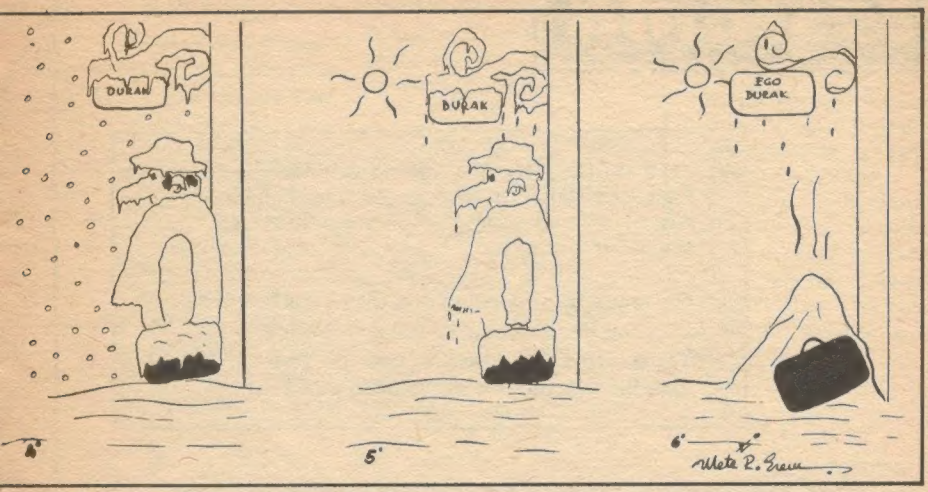
DURAK
DURAK
EGO DURAK
4'
5'
6'

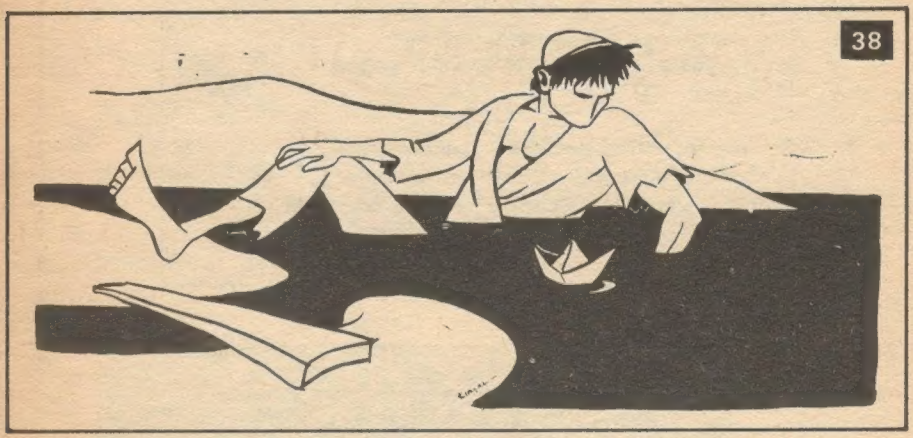
38

SEN DE HAKLISIN
HORR
2
3

taşlama

Eski Darülfünun Müderrislerinden Ferit Kam, kendisine "Dünya gerçekten öküzün boynuzunda mı durur?" diye soranlara şu cevabı vermiş:

Ne teaccüp ediyorsun buna dünya derler
Duyulan herzelere onda nihayet yoktur.
Yerin altında öküz var mı dedi bir meczı
Onu bilmem dedi, fakat üstünde pek çoktur.

Eşeklerin şehir içinde dolaşmalarını belediye yasaklayınca Hüseyin Rıfat şu taşlamayı yazmıştı:

Şehirde menedildi gezmesi eşşeklerin amma
Bunun tatbiki kaabil mi diye herkeste bir şek var.
Kolaydır dört ayaklı cinsini meneylemek lâkin
Ben insanım diyenlerden yularsız birçok eşşek var!

Birinci Dünya Savaşının ikinci yılında İstanbul'da buğday unu sıkıntısı başlayınca mısır unundan yapılan ekmek bile zor bulunuyordu. Gazetelerde kavga ve cinayet haberlerinin de çoğaldığı o günlerde ünlü hicivcimiz Neyzen Tevfik şu dörtlüğü yazmıştı:

Kimse ta'yip edemez biz kafa göz yarsak da,
Döğüşe, kavgaya var milletin elbet hakkı.
Yatalı beş senedir sade mısır ekmeğine
Kalmadı halkımızın Hind horozundan farkı!

Tristan Bernard'dan bir hikaye:

UZMAN HEKİMLER

Simeon'u tanırsınız. Hani şu sakallı, iri yarı, redingotlu genç.. Evet canım, işte o.. Simeon, dört yıl önce bana geldi. O sırada yüzyirmi kilodan fazla çekiyordu, biraz zayıflamak istiyordu. Hekimler arasında tanımadığım kimse olmadığı için bana başvurdu. Rue Lafayette'de Dr. Belarthur'ü salık verdim. Gitti. Belarthur onu tepeden tırnağa gözden geçirmiş ve iyi sonuç verdiği hayli denenmiş bir rejim salık vermiş: Bol bol yürümek.. Sabah iki saat, akşam yine iki saat.. Altı hafta sonra, Simeon, on kilo kadar zayıfladı.

Yalnız, bilekleri o koca gövdeyi taşıyamadığı için sızlıyordu. Sonunda Simeon, yürüyemez oldu. Ayakları adamakıllı şişmişti. Yine bana başvurdu. Dr. Schitzmer'i sağlık verdim.

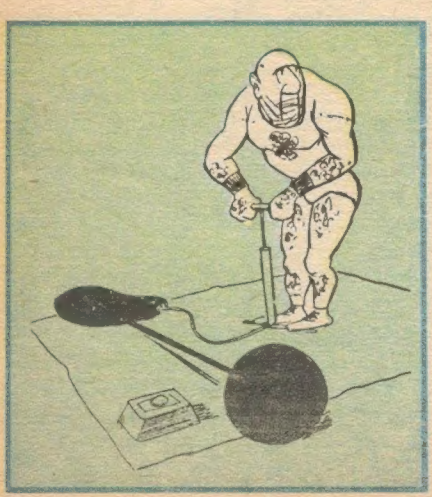

Bu Avusturyalı hekim, şişmiş ayakları çamur banyosuyla, yâni sulandırılmış kile sokarak iyileştiriyordu. Simeon'cuk üç ay kadar bu tedaviyi gördü. Bu süre sonunda ayaklarında bişey kalmadı. Bana,

--Bilsen sana ne kadar minnettarım, dedi. İnsanın bileklerinin ağırmaması meğer ne iyi imiş.. Bir de boğazım ağırmasa, mutluluk içinde yüzeceğim...

Ha... Size söylemeyi unuttum galiba.. Ayaklarını çamura batırmak yüzünden, Simeon, berbat bir gırtlak iltihabına yakalanmıştı. Ama bundan kurtulmak işten bile sayılmazdı. Onu hemen Dr. Cholamel'e gönderdim. Dr. Cholamel, gırtlak hastalıklarının çoğunun boğazda kan dolaşımının bozukluğundan ileri geldiğini bulan hekimdi. Elektrik tedavisi ile bu hastalığı geçiriyordu. Simeon'a da aynı şeyi uyguladı. Bu iş, topu topu bir ay sürdü. Sonunda gırtlak ağrısının izi bile kalmadı.

Ama ne var ki, Simeon'un ailesinde herkes sinirlidir. Hele bunların elektriğe karşı büyük aller ileri vardır. Simeon da sonunda bu elektrik tedavisi yüzünden büyük bir bunalıma girdi. Her Allahın günü üç - dört nöbet geliyordu. Dedim ki ona:

--Birader, böyle durmakla olmaz.. Hemen kalk, Dr. Langlevent'i gör. Benim gönderdiğimi söyle, derdini anlat. Göreceksin bak, elini sürer sürmez seni iyileştirecek.

Langlevent, Simeon'a bromür yutturdu. Sinir hastalıklarının başlıca ilâcı bromür'dür. Ama bu ilâç, hekimin dediklerine harfi harfine uyulursa iyi gelir. Ne eksik alınacak, ne de fazla.. Simeon, hekimin sözünden çıkmadı ve altı ay sonra sinir nö-

PAUL-TRİSTAN BERNARD
(1866 - 1947)

Fransız oyun ve mizah yazarı. Türkçeye uyarlanmış (Adapte edilmiş) pek çok komedisi vardır. En çok bilineni "Arapça değil mi, uydur uydur söyle" adiyle dilimize uyarlanmış olan "L' Anglais tel qu'on le parle" adlı oyunudur. Komedileri dünya sahnelerinde başarılar kazanmıştır.

betlerinden eser kalmadı... Dostum, eski durumuna kavuştu.

Ama midesinden hasta olan her insan gibi, o da pek mızmız, pek hassas bir yaradılıştaydı. Bilindiği gibi, bromür de mideye pek dokunur. Mideyi altüst eder, bulantı verir, hazmı güçleştirir. İnsan, eğer midesinden şikâyetçiyse, hiç durmamalı, doğru Prof. Biridoff'a gitmeli. Sizi bir mevsimde sağlığınıza kavuşturur. Simeon'u Prof. Biridoff'a gönderdim. İyice incelemiş ve nişasta rejimi sağlık vermiş. Gayet az et yenecek, şarap çok az ve bir yudumcuk su. Buna karşılık bol bol püre.. Patates püresi, fasulye püresi, nohut püresi. Simeon, bu sâyede çabucak kendine geldi. Doğrusu sonuçtan pek hoşnut tu. Teşekkür için bana gelmiş, merdivende karşılaştık. Tek şikâyeti, birazcık şişmanlamış olmasıydı. Boyuna unlu şeyler.. Eee, elbette şişmanlardı.. Şimdi yüzelli kilo geliyordu. Bu hiç kuşku yok, fazlaydı.

-- Bak, buna dikkat etmeli, dedim. Biraz incelmelisin.

-- Ama, dedi yeniden zayıflamaya kalkışırsam, beni yürütecekler yine.. Hadi bakalım ayaklarım şişecek.. Arkası çorap söküğü gibi gidecek.

- Canım, ille de yürümek gerekmez ki, dedim, zayıflamanın bin yolu var.. Gel seni başka bir hekime götüreyim. Dr. Lerenchery'ye...

Lerenchery, özellikle sporu sâlık verdi. Ama rastgele bir spor değil. Öyle terbiyeli bir binek atı alıp ormanda küçük bir tur yapmakla olmazdı bu iş... Dr. Lerenchy, oturdu tam oniki sayfalık bir program düzenledi. Ata binme saatlerini yazdı, ne kadar tırısla gidilecek, ne kadar dörtnal yapılacak, hepsini bir bir belirtti. Simeon, güçlü kuvvetli bir at seçti. Yalnız biraz azgın bir at. Hemen idmanlara başladı.

Gerçekten, bu işe başlayalı üç gün ya oldu, ya olmadı, Simeon tam otuzaltı kilo verdi. Ne parlak sonuç! Daha ilk binişte attan düştü, ayağı kırıldı. Bu ayağı kesmek gerekti. Görüyorsunuz ya, her denileni tastamam yerine getiren, hekimlikten ne istediyse elde eden delikanlının durumunu...

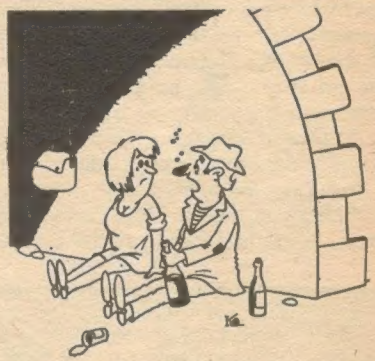

-Senden neden hoşlanmıyorum biliyor musun?.. Zaman zaman insan vücudunun yüzde 70 'i - nin su olduğu aklıma geliyor da

✱ UYGUN YER

Genç kız, delikanlının direksiyonundaki elini tutarak,

-Bak, burası ne güzel bir yer... Kimsecikler de yok. Arabanın motorunda arızalanmak niyeti varsa işte tam yeri, tam zamanı...

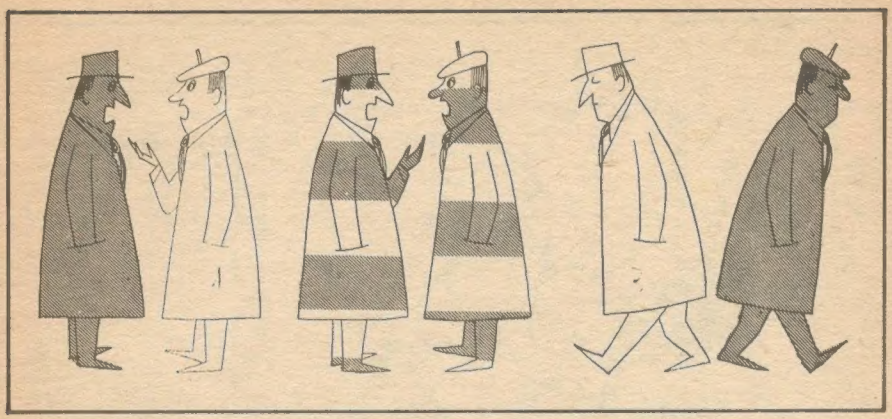

Kara Mizah Örnekleri

● Fransız

Baloda, pist şu tepinerek yapılan yeni dansları deneyenlerle dolup taşarken, tek başına oturan bir kadını dansa davet eden kavalye şu cevabı alır:

-Hay hay, memnuniyetle....Ama bir şartım var...Ağır ağır dansedeceğiz...Çünkü, mâtemdeyim de....

Yüzünde baş edilmez bir tiki olan adam ölünce, metresi onu son kez görmek ister. Yanına girince haykırır:

-Ah şekerim!.. Hiç kıpırdama - yınca yüzü ne de güzelmiş, bakın....

● Amerikan

Avrupalıların Amerika'ya yerleştikleri ilk yıllarda, ihtiyar Joe, tüfekle komşusunu vurup öldürür.. Şerif, koşar gelir,

-Yaptığın doğru değil Joe.. der, Çünkü vurduğun adam, senin komşun. Aranızda bir tüfek atımı mesafe ya var, ya yok...

Joe,

-Hay ağzını öpeyim Şerif.. der. Ben de aramızda sahiden bir tüfek atımı mesafe mi var diye merak etmiştim de...

● İngiliz

İskoçya'da "Köprü Parası" ile geçilen bir köprünün başındaki memura bir "Penny" vererek geçen adamın peşinden memur koşar,

-Nereye arkadaş?..der, "Köprü parası" biliyorsun ki iki "Penny"dir.

Adam,

-İyi ama, der ben karşı kıyıya kadar geçmiyeceğim ki...Köprünün tam ortasından nehre atlayıp intihar edeceğim...

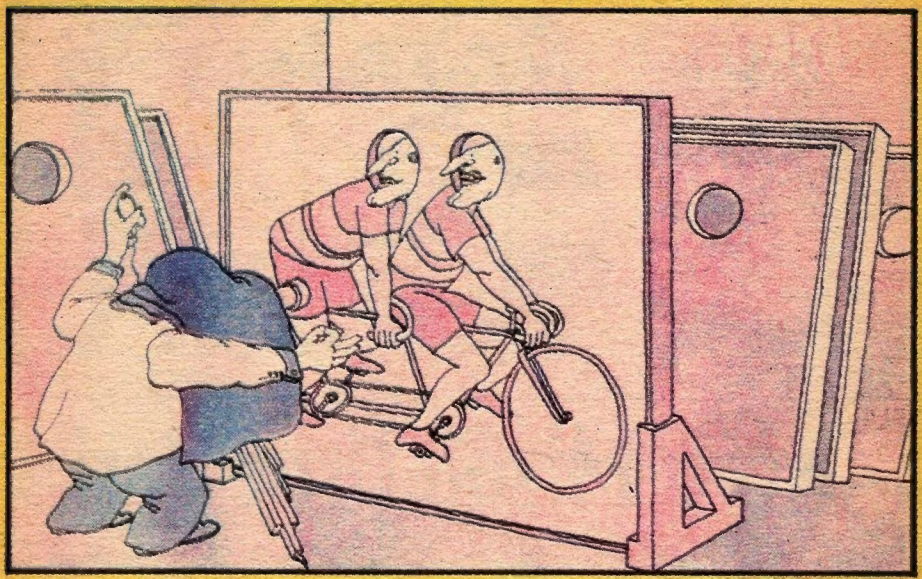

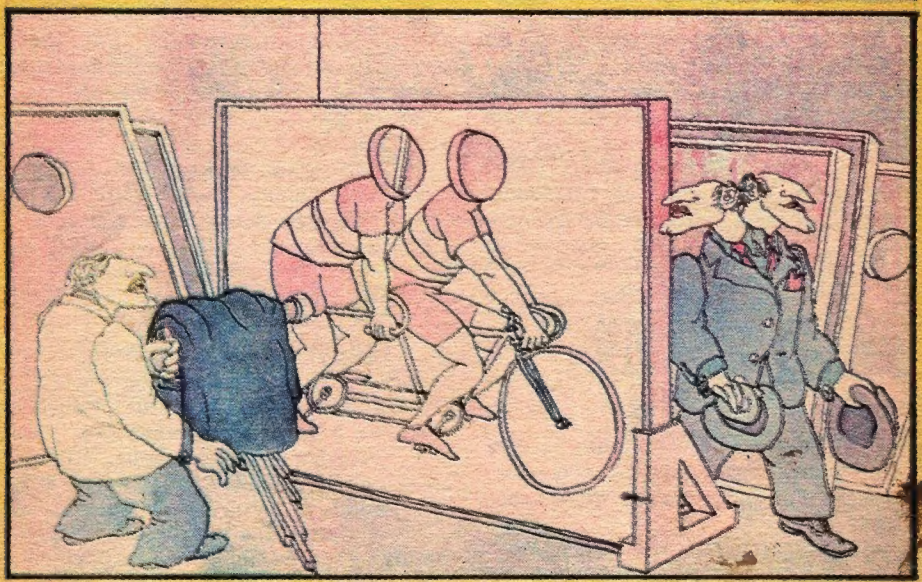

Sayın Okurlarımız,

USTURA'nın bir özelliği de, bir kere okunduktan sonra bir yana atılacak dergilerden olmayışıdır. USTURA kolleksiyonu, zaman geçtikçe değeri artacak bir mizah hazinesidir.